

REHÁK TÜNDE

MAGYAR TANNYELVŰ KÖZPONTI ISKOLÁK ÉS KISISKOLÁK A MÁTYUSFÖLD KÉT JÁRÁSÁBAN¹

A határon túli magyar kisebbségek fennmaradásának egyik kulcskérdése, hogy mennyire áll módjukban az iskolás korú generációknak anyanyelven tanulni. A mindenkori magyar kormány Trianon óta szívügyén viselte és viseli azt a célt, hogy a kisebbségi helyzetbe került közösségek otthonukban is boldogulni tudjanak. A boldogulás a határon túliak számára egyet jelent a kisebbségi kultúra továbbadásával – amelynek a helye elsősorban az iskolában valósul meg – és a kisebbségek többségi társadalomban való kiteljesedésében. Mindehhez a Magyarországgal szomszédos országok oktatási kormányzatának a megértésére és támogatására, a kétoldalú kapcsolatok és a szakmai együttműködés folyamatos javítására is nagy szükség van.

A NÉPESSÉGCSÖKKENÉS ÉS AZ ASSZIMILÁCIÓ HATÁSAI A FELVIDÉKI ISKOLÁKRA

A felvidéki magyarság csökkenő demográfiai tendenciáit többek között Gyurgyík László, demográfus kutatta. Szisztematikus kutatásai során felmérte, milyen tényezők befolyásolják az immár harminc éve felgyorsulni látó fogyást. Megfigyelései és elemzései alapján arra a következtetésre jutott, hogy a magyarok létszámának intenzív csökkenését három fő tényező okozza. Az első tényező a természetes fogyás, ennek fő oka, hogy a természetes népszaporulat negatív mutatói, az elöregedés, az alacsony születési számok a szlovákiai magyarság körében eleve magukban hordozzák a csökkenés tendenciáját. (Például a 2001–2010 közötti időszakban 26,2%-kal kevesebb magyar nemzetiségű gyermek született, mint az előző évtizedben, az elhalálozások száma pedig a folyamatosan növekvő átlagos élettartam ellenére jóval magasabb volt a születések számánál.)

A második tényező a külső migráció, a tartós vagy átmeneti kivándorlás, amely a külföldön dolgozó, tanuló, élő, illetve az országok között mozgó

állampolgárok egyre növekvő száma miatt folyamatosan egyre erőteljesebben befolyásolja a magyar közösség számának alakulását. A Gyurgyík által leírt harmadik tényezőt az asszimiláció jelenti, ami a nyelv- és nemzeti-ségváltás jelenségére utal.

Elmondható, hogy az asszimiláció egyet jelent a kultúra és a nyelv elvesztésének, felcserélődésének párhuzamosan történő jelenségével. Az asszimiláció számos oka közt a mi helyzetünkben a vegyes házasságokban nevelkedő gyermekek szlovák nyelv- és iskolaválasztása tűnik a leginkább meghatározónak, ami nagyon szorosan összefügg a magyar nemzeti-ségük fokozatos elszlovákosodásával. A részletes elemzések azt mutatják, hogy az országos átlagot tekintve a magyar-szlovák vegyes házasságokban született gyermekek 80%-a szlovák, 20%-a magyar nemzetiségű lesz. A mutató súlyát jelzi, hogy a magyar párú házasságok közel 30%-a vegyes házasság (Gyurgyík, 2012; Kende, Kosztandinidisz, Szilassy, 1999).

Arról sem szabad elfeledkeznünk, hogy a népszámlálási eredmények hitelességét ezek mellett még az is problematikusá tette, hogy a 2011-es népszámlálás során a szlovákiai állampolgárok 7%-a nem nyilatkozott nemzeti-ségi hovatartozásáról. Gyurgyík László becslése szerint a magyarok számának megcsappanásában az asszimiláció 60%-os, a természetes fogyás 26%-os, a migráció 5%-os, a nemzetiségükről nem nyilatkozó ismeretlenek hatása 9%-os súllyal lehetett jelen. Láthatóan a legkritikusabb tényezőknek az asszimilációs mutatók, illetve az azt legnagyobb mértékben generáló jelenségek számítanak: a vegyes házasság, az iskolaválasztás, illetve a többségi nyelvi közegben végzett munka, a szlovák többségű lakóköznyezet hatása, stb. (Gyurgyík, 2012).

Mindhárom tényezőt figyelembe véve, főként pedig az asszimilációs folyamatok súlyát szem előtt tartva,

megállapíthatjuk, hogy a magyar népesség száma folyamatosan csökkent az elmúlt évtizedekben.

Mielőtt rátérnénk a mátyusföldi régió tanügyi viszonyainak részletesebb elemzésére, fontosnak tartom először az egyes fogalmak tisztázását. A „kisiskola” kifejezést sokféleképpen definiálják. Tanulmányunkban a különböző meghatározásokat és az országos viszonyokat szem előtt tartva, kisiskolának tekintünk minden olyan intézményt, amelyekben az oktatás különböző évfolyamok összevonásával zajlik, illetve azokat az iskolákat, amelyekben megtalálható mind a négy, illetve kilenc évfolyam, de a tanulók létszáma nem éri el az ötven, illetve a százhuszonöt főt. Ezt a kiindulópontot a következőkkel szeretném indokolni. 2004-ben bevezették a tanuló létszámhoz kötött „fejpenz” alapú normatív finanszírozást. Ennek nyomán alig pár év alatt nemcsak az alapvető pénzügyi problémák, hanem az alacsony létszámú iskolák életben maradási gondjai is megmutatkoztak. Megkezdődött a küzdelem a fennmaradásért. Ez a probléma különösen hátrányosan érintette a kisebbségi magyar tannyelvű iskolákat Szlovákiában (Fodor, 2015).

A VIZSGÁLT RÉGIÓ: MÁTYUSFÖLD

Mátyusföldnek mint földrajzi, történelmi és kulturális tájegységnek pontos körülhatárolása a mai napig vita tárgyát képezi a kutatók közt, és a történelmi, néprajzi és földrajzi szakirodalom gyakran eltérően határolja be a tájegységet. A 14. században minden bizonnyal a Trencsényi Csák Máté (Mátyus) uralma alá tartozott északnyugat-magyarországi területet jelentette, ahova mintegy 500 falu és 40 vár tartozott. Jóllehet Csák Máté utód nélkül halt meg, ezt az egész területet róla nevezték el először „Terrae Mathei”-nek, más néven „Máté földjének”. Napjainkban vannak, akik a Nyitra

¹ A munka az SHA Collegium Talentum programjának keretei közt készült.

folyóig, mások a Garamig terjedően határolják körül a nyugatról a Vág alsó folyása, délről pedig a Kis-Duna által kijelölt történeti tájegységet (Ág, 1996; Novák, 2005). Ebben a tanulmányban a Mátyusföld megnevezést szűkebb értelemben, a kistérség Galántai és a Vágsellyei járásaira vonatkozóan fogjuk alkalmazni. Ez a terület a Kis-Duna és a Vág alsó folyása által kijelölt magyar többségű kistérséget jelenti. A Galántai járás igazgatása alá összesen harminchét település tartozik, míg a Vágsellyei járás igazgatása alá tartozó települések száma tizenhárom.

A Galántai járás egyike azoknak a dél-szlovákiai közigazgatási egységeknek, amelynek kialakítása során tudatosan figyelmen kívül hagyták az „éles nyelvhatárt”. Észak-déli irányban egymáshoz nem tartozó kistérségeket adminisztratív eszközökkel egybekényszerítve szlovák többségű egységeket alakítottak ki. Ez a fajta elhatárolás a mai napig érezteti negatív hatását, hiszen a magyar nemzetiségűek száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Ezt tükrözik a 2001-es és a legutóbbi 2011-es népszámlálási adatok is (Szarka, 2001, 208–222).

A népszámlálási adatokból kiderül, hogy mintegy tíz év alatt a Galántai és a Vágsellyei járásban is majdhogynem

egyezerrel csökkent a lakosok száma. Arányait tekintve viszont a Vágsellyei járásban a tíz év alatt nem fogyatkozott meg a magyar nemzetiségűk száma, hiszen mindkét népszámlálás során nagyjából 35%-ra tehető a magyarok részaránya. Ezzel szemben a Galántai járásban nagyon lecsökkent azoknak az aránya, akik magyar nemzetiségűnek vallják magukat (38%-ról 31%-ra). A többségi nemzetbe való ilyenfajta gyors beolvadás a szociológusok kutatásai alapján nagyrészt a már említett asszimilációs folyamatoknak és a vegyes házasságoknak „köszönhető” (Népszámlálási adatok, 2001, 2011).

KÖZPONTI ISKOLÁK ÉS KIS-ISKOLÁK A GALÁNTAI ÉS A VÁGSZELLYEI JÁRÁSBAN

A fentebb jelzett adatok/ megállapítások mind együtt és komplexen befolyásolják a felvidéki és ezen belül a mátyusföldi magyar tannyelvű iskolák tanulói létszámait. Azt, hogy ez a komplex hatás mennyire befolyásolja a Mátyusföldön található magyar tannyelvű iskolák beiratkozási adatait, jól mutatják a következő táblázatok, amelyek egy évtized beiratkozási adatait ölelik fel.

A táblázat meglehetősen borús képet vetít elénk. Ha megnézzük, általános-

ságban véve is nagyon kevés tanuló íratnak be az egyes magyar többségű községek és a két szlovák többségű város magyar tannyelvű iskoláiba. Azt is láthatjuk, hogy az elmúlt tíz év alatt annyira lecsökkent a diákok létszáma néhány iskolában, hogy arra kényszerültek, hogy bezárják kapuikat (Taksonyban 2015-ben, Nemeskajalon 2016-ban, Nemeskosúton 2019-ben). De nincs sokkal jobb helyzetben a vízkeleti, vágai, királyrévi és az alsószeli vagy éppen a feketenyéki iskola sem. Ha a közeljövőben tovább csökken a beiratott gyermekek száma, akár a felsorolt hat iskola bezárására is sor kerülhet.

Annak ellenére, hogy a diákok száma mindenütt csökken, a galántai alapiskolában egészen a múlt tanévig nőtt a beiratkozók száma, de a tavalyi beiratkozásnál erős csökkenés volt tapasztalható. Összességében még a járási város magyar tannyelvű iskolájára is a tíz év alatt egyfajta kiegyensúlyozottság vagy éppen stagnálás a jellemző. Ez viszont jórészt azzal magyarázható, hogy a galántai alapiskola diákjainak több mint a fele nem galántai lakos, hanem a környező településekről, többek közt az iskolájukat bezárni kényszerült szomszédos Kajalról és Taksonyból érkeznek.

Az iskola helye	Az iskola neve	2009/2010	2013/2014	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Feketenyék	MTNY Alapiskola, 1–4. évf.	11	7	5	13	10
Vízkelet	MTNY Alapiskola, 1–4. évf.	4	5	10	3	5
Alsószeli	Alapiskola, 1–4. évf.	11	9	8	8	9
Galánta	Kodály Zoltán MTNY Alapiskola	25	31	39	39	30
Felsőszeli	Széchenyi István MTNY AI és Óvoda	7	13	12	9	14
Jóka	Gregovits Lipót MTNY Alapiskola	15	17	12	21	14
Nemeskajal	Alapiskola, 1–4. évf.	1	5	-	-	-
Nemeskosút	Alapiskola, 1–4. évf.	4	1	2	2	-
Királyrév	Alapiskola, 1–4. évf.	8	7	3	6	2
Taksony	Alapiskola, 1–4. évf. és M és SzNNY Óvoda	6	1	-	-	-
Hidaskürt	MTNY Alapiskola és Óvoda	9	18	10	12	8
Diószeg	Petőfi Sándor MTNY Alapiskola és Óvoda	13	10	10	8	10
Tallós	MTNY Alapiskola és Óvoda	17	19	14	13	23
Nádszeg	MTNY Alapiskola és Óvoda	26	21	19	22	21
Vága	MTNY Alapiskola	10	6	2	3	0
Nagymácséd	Mészáros Dávid MTNY Alapiskola	18	18	16	13	18
Nagyfödemes	Borsos Mihály MTNY Alapiskola	21	10	10	14	13
Vezekény	MTNY Alapiskola, 1–4. évf.	7	3	1	6	8
Galántai járás összesen		215	201	173	192	185

1. táblázat: A magyar tannyelvű és a közös igazgatású alapiskolák magyar osztályainak beiratkozási adatai a Galántai járásban (SZMPSZ honlapja, beiratkozási adatok)

Ezek után megállapíthatjuk azt az egész Dél-Szlovákiára érvényes tendenciát, hogy a központi iskoláknak lehet egyrészt pozitív, másrészt negatív hatása is. Pozitív hatásról azért beszélhetünk, mert a demográfiai csökkenéssel szemben ezek az iskolák egyfajta védő, befogadó szerepet tudnak játszani, s általában a jól fel-

szerelt városi, központi intézmények versenyképesek tudnak maradni. Mindez növelheti az adott központi iskolák magyarságmegtartó erejét. Másfelől viszont látnunk kell azt a negatív tendenciát is, ahogy a központi iskola hatására a vonzáskörzet kisiskolái elveszítik megtartó erejüket és az adott településen nemzetiiden-

titás-megőrző szerepüket. Aligha tévedünk, ha nagy általánosságban azt feltételezhetjük, hogy a kisiskolai tanintézmények bezárása éppen az asszimiláció malmára hajtja a vizet.

A második táblázat a Vágsellyei járás beiratkozási adatait mutatja.

Az iskola helye	Az iskola neve	2009/2010	2013/2014	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Deáki	MTNY Alapiskola	14	10	6	12	8
Vágkirályfa	MTNY Alapiskola, 1–4. évf.	4	7	2	3	1
Negyed	Pongrácz Ágoston MTNY Alapiskola	13	13	16	13	18
Sókszelőce	Osztényi Leander MTNY Alapiskola és Óvoda	13	12	10	12	9
Vágsellye	Pázmány Péter MTNY Alapiskola és Óvoda	13	13	21	19	17
Pered	MTNY Alapiskola	24	23	14	12	17
Vágfarkasd	MTNY Alapiskola és Óvoda	21	28	19	14	17
Zsigárd	MTNY Alapiskola	8	10	10	11	14
Vágsellyei járás összesen		110	116	98	96	101

2. táblázat: A magyar tannyelvű és a közös igazgatású alapiskolák magyar osztályainak beiratkozási adatai a Vágsellyei járásban (SZMPSZ honlapja, beiratkozási adatok)

A Galántainál jóval kisebb Vágsellyei járásban természetesen a magyar tannyelvű alapiskolák száma is kevesebb. Összességében ebben a járásában még szerencsésnek mondható a helyzet. Az elmúlt évtizedben egyik iskola sem szűnt meg az itt is jellemző alacsony tanulói létszám miatt. Ezzel együtt a deáki, de különösen a vágkirályfai iskolákban is nagyon kevés a beiratkozó, és a jelentkezők száma az évek során egyre jobban csökken. Évekkel ezelőtt felmerült, hogy a környék magyar lakosságú falvaiból, ahol időközben megszűnt vagy veszélybe került a magyar tannyelvű oktatás, így például Vághosszúfaluból, járjanak a királyfai iskolába a magyar gyermekek.

Ebben a régióban szintén a járási városban a legkedvezőbb a helyzet. Tény, hogy tíz évvel ezelőtt kevesebb gyermeket írtattak be a vágssellyei Pázmány Péter Alapiskolába, mint a 2019/2020-as tanévben. Ez minden valószínűség szerint szintén annak köszönhető, hogy több községből is Vágsellyére küldik vagy hordják be szüleik gyermekeiket. Ebből adódóan az idei évben sem csökkent a beiratkozók száma a vágssellyei alapiskolában (összesen 17 gyermeket írtattak be a 2019/2020-es tanévben). „Iskolánk óvodájából kilenc gyermeket írtattak be a szülők, és az óvodapedagógusok

előrejelzése szerint jövőre hat iskola-köteles gyerek várható. A vágssellyei szlovák óvodákból négy elsősünk lesz. Vághosszúfaluról és Vágtornócról, ahol nincs magyar alapiskola, egy-egy iskolaköteles gyermeket hoztak a szülők. Vágkirályfáról, ahol van kisiskola, két gyerek érkezik. Más régióbeli községekben elsősorban azokat az iskolaköteles gyerekeket írtatták be szüleik a városi alapiskolába, akiknek az idősebb testvéreik nálunk tanulnak” – nyilatkozta Hamar Mónika, az iskola igazgatónője az Új Szó című napilapnak. Ezek alapján elmondható, hogy ebben a régióban a vágssellyei Pázmány Péter Alapiskola kezdi betölteni a központi iskola szerepét (Száz, 2018).

Természetesnek kell-e tekintenünk, hogy ha egy kistérségben központi magyar tannyelvű iskolák alakulnak ki, az negatív hatással legyenek a környező községek iskoláira, és ez a folyamat meggyorsítsa a kisiskolák létrejöttét? Attól lehet tartani, hogy a gyermekek utaztatása középhosszú távon, 15–20 éven belül akár több községben és több dél-szlovákiai járási székhelyen is a magyar tannyelvű iskolák bezárásához vezethet. A galántai és vágssellyei iskolák jövője sajnos már most a környező falvakból bejáró tanulókon alapszik, hiszen csak a városiak nem tartanak fent a magyar tannyelvű iskoláikat.

Ezek alapján megállapítható, hogy a közeljövőben az iskolák arcukatának a jó megítéléséhez, illetve beiratkozási stratégiákhoz szorosan kapcsolódnia kell az infrastrukturális és intézményi fejlesztéseknek, a versenyképesség növelését célzó módszertani újításoknak.

Sajnos a kisiskolák létrejötté és az egyes intézményekben a tanulók foggyása azzal is magyarázható, hogy a szülőkből kialakult egyfajta bizalmatlanság a kisiskolákkal szemben. Persze a galántai és a vágssellyei magyar tannyelvű iskolák vonzerejét, illetve a járásban a tanulók mobilitását nagymértékben befolyásolja többek között a két város előnyös földrajzi elhelyezkedése és gazdasági helyzete, a munkahelyek száma, Pozsony közelsége, stb. A szülők egyre nagyobb része munkalehetőségeket keres és talál a két városban, emiatt sokan választják azt a megoldást, hogy gyermekeiket gépkocsival hordják a városi iskolába.

Ezenfelül a szülők egyik leggyakoribb érve a központi iskola mellett az, hogy nem szeretné, ha a gyermeke összevont osztályokban tanulna. A Vágsellyei járásban összesen 24 alapiskola található. Ebből 16 szlovák és 8 magyar tannyelvű. Összevont osztályokban mindössze 5 alapiskolában folyik a tanítás, ebből 4 szlovák (Vágkirályfa, Deáki, Negyed, Zsigárd)

és mindössze 1 magyar tannyelvű (Vágkirályfa). Tehát ebben az esetben kizárhatjuk azt az érvet, hogy a tanulás szervezése miatt nem vinnék a falusi iskolába a szülők a gyermekeiket.

A Galántai járásban a helyzet valamivel kedvezőbb, hiszen összesen 40 alapiskola működik. Ezek közül 25 szlovák és 15 magyar tannyelvű. Összevont osztályokban 11 iskolában folyik a tanítás, ebből hat szlovák tannyelvű (Alsószeli, Nemeskosút, Pusztakürt, Vága, Nagymácséd, Nemeskürt) és öt magyar tannyelvű (Vízkelet, Királyrév, Diószeg, Vága, Vezekény). Ezek közül tizenhárom iskola számít kisiskolának, ahol 50 fő alatti a tanulók száma). A legkritikusabb helyzetben a vezekényi iskola van, ahova mindössze 8 gyereket íratnak be idén is (Tudományos technikai központ adatai).

NÉHÁNY KÖVETKEZETÉS

Összességében véve azt láthatjuk, hogy a két járás több magyar tannyelvű iskolája is az utóbbi években kritikus helyzetbe került. Amennyiben nem változik az oktatáspolitikai rendszer és nem jön új módosítás a közoktatási törvényben, vagy olyan iskolareform, amely módszertanilag is felkarolja a kisiskolákat, több mint valószínű, hogy fokozatosan tovább fog fogyni a magyar tannyelvű intézményeink száma.

Ezenkívül elmondható, hogy meg kell próbálni megfordítani a szülők körében kialakult bizalmatlanságot a kisiskolákkal szemben. Természetes, hogy mindenki a legjobbat szeretné a gyermekének, így az is, aki a szlovák tannyelvű iskola mellett dönt. De a

szülők számára felkínált tanfolyamokkal, tájékoztatással, a helyi tanárokkal közösen el lehetne talán érni, hogy mérlegelejék a helybeni kisiskolák előnyeit. Így talán egyre többen belátnák, hogy a gyermekek a helyi kisiskolákban tanulva is versenyképes tudásra tehetnek szert. Ma még sok esetben ez pont fordítva történik: a kisiskolákban tanuló gyermekek gyengébb teljesítményt nyújtanak, mivel nem tudnak úgy kibontakozni.

Nézetem szerint ahhoz, hogy a magyar nemzetiségű gyermekek sokkal jelentősebb részét magyar tannyelvű iskolákba írassák, ezen a téren is jelentős módszertani fejlesztésekre, a tanár–szülő kapcsolat átalakítására és általában komoly szemléleti változásokra van szükség. És persze nem szabad többé negatív tabutémaként kezelni a környezeti nyelvnél számító szlovák nyelv oktatásának módszertani, beszédközpontú átalakítását, eredményességének fokozatos javítását, az ehhez szükséges eljárások mielőbbi rendszerbe állítását. Nem kellene félni például attól, hogy a magyar tannyelvű iskolákban is lehetne külön programokat, táborokat, szakköröket szervezni/ tartani, ahol játékos keretek között szlovák nyelvi környezetet teremthetnének a tanulók számára. Ám mindent összegezve a megvalósítható megoldások nagymértékben függenek attól, lesz-e biztos jogi háttere, szülői támogatottsága a magyar tannyelvű iskoláknak, különösen a kisiskoláknak a két mátyusföldi járásban, illetve a szlovákiai magyar szülői társadalom körében.

FELHASZNÁLT IRODALOM ÉS STATISZTIKAI FORRÁSOK

- Ág Tibor (1996): *Biborpiros szép rózsza, Népzenei gyűjtés Peredről*. Gyurcsó István Alapítvány, Dunaszerdahely, 5.
- Fodor Attila (2015): *A szlovákiai magyar oktatási helyzet és fejlesztési lehetőségei*. Oktatási és Fejlesztési Intézet, Tanulmányok, Budapest.
- Gyurgyik László (2012): *Egy csökkenés anatómiája*. In: *Kommentár*, 2012/3, 25–35.
- Kende Anna – Kosztandinidisz Diana – Szilassy Eszter (1999): *Asszimiláció és kisebbségi identitás*. In: *Jel-Kép*, 1999/2, 79–93.
- Novák Veronika (2005): *A Mátyusföld történelmi meghatározása. Mátyusföld II*. Szerk. Bukovszky László. Fórum Kisebbségkutató Intézet, Lillium Aurum, Komárom – Dunaszerdahely, 21–23.
- Szarka László (2001): *Közigazgatási reform és kisebbségi kérdés*. In: *Kisebbségkutatás*, 2001/2, 208–222. Elérhető: <http://epa.oszk.hu/00400/00462/00010/2.htm>
- Száz Ildikó: *Biztató beiratkozási eredmények Vágsellyén*. In: *Új Szó*, 2018. ápr. 11., Elérhető: <https://ujso.com/regio/biztato-beiratkozas-eredmenyek-vagsellyen>
- Statisztikai adatok, Elérhető: <http://mek.oszk.hu/05900/05937/05937.pdf>
- A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének statisztikai adatai. Elérhető: <http://szmps.sk/a-magyar-tanitasi-nyelvu-es-a-kozos-igazgatasu-alapiskolak-magyar-osztalyainak-beiratkozas-adatai-es-az-elsosok-letszamai/>
- Tudományos-Technikai Központ alapiskolákkal kapcsolatos adatai, Elérhető: http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/publikacie-casopisy.../zistovanie-kvalifikovanosti/prehľad-zakladnych-skol.html?page_id=9577
- *Napközi otthonokat fenyeget a fejkvótarendszer*, In: *Új Szó*, 2004. április 3. Elérhető: <https://ujso.com/regio/napkoziothonokat-veszelyeztet-a-fejkvotarendszer>

